

ISSN 2518-1467 (Online),
ISSN 1991-3494 (Print)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің

Х А Б А Р Ш Ы С Ы

ВЕСТНИК

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ
НАУК РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН
Қазақстан Республикасының
педагогикалық университетінің
Абая

THE BULLETIN

THE NATIONAL ACADEMY OF
SCIENCES OF THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN
Abai Kazakh National Pedagogical
University

PUBLISHED SINCE 1944

2 (396)

MARCH – APRIL 2022

ALMATY, NAS RK

Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясы «ҚР ҰҒА Хабаршысы» ғылыми журналының Web of Science-тің жаңаланған нұсқасы Emerging Sources Citation Index-те индекстелуге қабылданғанын хабарлайды. Бұл индекстелу барысында Clarivate Analytics компаниясы журналды одан әрі the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index және the Arts & Humanities Citation Index-ке қабылдау мәселесін қарастыруда. Web of Science зерттеушілер, авторлар, баспашылар мен мекемелерге контент тереңдігі мен сапасын ұсынады. ҚР ҰҒА Хабаршысының Emerging Sources Citation Index-ке енуі біздің қоғамдастық үшін ең өзекті және беделді мультидисциплинарлы контентке адалдығымызды білдіреді.

НАН РК сообщает, что научный журнал «Вестник НАН РК» был принят для индексирования в Emerging Sources Citation Index, обновленной версии Web of Science. Содержание в этом индексировании находится в стадии рассмотрения компанией Clarivate Analytics для дальнейшего принятия журнала в the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index и the Arts & Humanities Citation Index. Web of Science предлагает качество и глубину контента для исследователей, авторов, издателей и учреждений. Включение Вестника НАН РК в Emerging Sources Citation Index демонстрирует нашу приверженность к наиболее актуальному и влиятельному мультидисциплинарному контенту для нашего сообщества.

NAS RK is pleased to announce that Bulletin of NAS RK scientific journal has been accepted for indexing in the Emerging Sources Citation Index, a new edition of Web of Science. Content in this index is under consideration by Clarivate Analytics to be accepted in the Science Citation Index Expanded, the Social Sciences Citation Index, and the Arts & Humanities Citation Index. The quality and depth of content Web of Science offers to researchers, authors, publishers, and institutions sets it apart from other research databases. The inclusion of Bulletin of NAS RK in the Emerging Sources Citation Index demonstrates our dedication to providing the most relevant and influential multidiscipline content to our community.

БАС РЕДАКТОР:

ТҮЙМЕБАЕВ Жансейіт Қансейітұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректоры (Алматы, Қазақстан)

БАС РЕДАКТОРДЫҢ ОРЫНБАСАРЫ:

БИЛЯЛОВ Дархан Нұрланұлы, PhD, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің ректоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 2**

ҒАЛЫМ ХАТШЫ:

ӘБІЛҚАСЫМОВА Алма Есімбекқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Абай атындағы ҚазҰПУ Педагогикалық білімді дамыту орталығының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

САТЫБАЛДЫ Әзімхан Әбілқайырұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Экономика институтының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Әбдіжапар Жұманұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Халықаралық инновациялық технологиялар академиясының президенті (Алматы, Қазақстан), **Н = 4**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, экономика ғылымдарының докторы, профессор, «Киево-Могилян академиясы» ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі (Киев, Украина), **Н = 2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, К. Разумовский атындағы Мәскеу мемлекеттік технологиялар және менеджмент университетінің кәсіптік білім берудің педагогикасы және психологиясы кафедрасының меңгерушісі (Мәскеу, Ресей), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Ләззат Мықтыбекқызы, экономика ғылымдарының докторы, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Қуатқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті педагогика кафедрасының меңгерушісі (Қарағанды, Қазақстан), **Н = 3**

БУЛАТБАЕВА Күлжанат Нурымжанқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының бас ғылыми қызметкері (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 2**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ресей білім академиясының академигі, «Білім берудегі стандарттар және мониторинг» журналының бас редакторы (Мәскеу, Ресей), **Н = 2**

ЕСІМЖАНОВА Сайра Рафихевна, экономика ғылымдарының докторы, Халықаралық бизнес университетінің профессоры, (Алматы, Қазақстан), **Н = 3**

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабаршысы».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.). Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 12.02.2018 ж. берілген

№ 16895-Ж мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік.

Тақырыптық бағыты: *әлеуметтік ғылымдар саласындағы зерттеулерге арналған.*

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекен-жайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., тел.: 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2022

Типографияның мекен-жайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Мұратбаев көш., 75.

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТУЙМЕБАЕВ Жансеит Кансеитович, доктор филологических наук, профессор, почетный член НАН РК, ректор Казахского национального университета им. аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА:

БИЛЯЛОВ Дархан Нурланович, PhD, почетный член НАН РК, ректор Казахского национального педагогического университета им. Абая (Алматы, Казахстан), **Н = 2**

УЧЕНЫЙ СЕКРЕТАРЬ:

АБЫЛКАСЫМОВА Алма Есимбековна, доктор педагогических наук, профессор, академик НАН РК, директор Центра развития педагогического образования КазНПУ им. Абая (Алматы, Казахстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

САТЫБАЛДИН Азимхан Абылкаирович, доктор экономических наук, профессор, академик НАН РК, директор института Экономики (Алматы, Казахстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Абдижапар Джуманович, доктор экономических наук, профессор, почетный член НАН РК, президент Международной академии инновационных технологий (Алматы, Казахстан), **Н = 4**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой Национального университета «Киево-Могилянская академия» (Киев, Украина), **Н = 2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, доктор педагогических наук, профессор, заведующий кафедрой педагогики и психологии профессионального образования Московского государственного университета технологий и управления имени К. Разумовского (Москва, Россия), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Лязгат Мыктыбековна, доктор экономических наук, профессор Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Куатовна, доктор педагогических наук, профессор, заведующая кафедрой педагогики Карагандинского университета имени Е.А.Букетова (Караганда, Казахстан), **Н=3**

БУЛАТБАЕВА Кулжанат Нурымжановна, доктор педагогических наук, профессор, главный научный сотрудник Национальной академии образования имени Ы. Алтынсарина (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, доктор педагогических наук, профессор, академик Российской академии образования, главный редактор журнала «Стандарты и мониторинг в образовании» (Москва, Россия), **Н=2**

ЕСИМЖАНОВА Сайра Рафихевна, доктор экономических наук, профессор Университета международного бизнеса (Алматы, Казахстан), **Н = 3**

«Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы).
Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации Министерства информации и коммуникаций и Республики Казахстан № **16895-Ж**, выданное 12.02.2018 г.

Тематическая направленность: *посвящен исследованиям в области социальных наук.*

Периодичность: 6 раз в год.

Тираж: 300 экземпляров.

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, тел. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2022

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75.

EDITOR IN CHIEF:

TUIMEBAYEV Zhansait Kanseitovich, Doctor of Philology, Professor, Honorary Member of NAS RK, Rector of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan).

DEPUTY CHIEF DIRECTOR:

BILYALOV Darkhan Nurlanovich, Ph.D, Honorary Member of NAS RK, Rector of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), **H = 2**

SCIENTIFIC SECRETARY:

ABYLKASYMOVA Alma Yessimbekovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Executive Secretary of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), **H = 2**

EDITORIAL BOARD:

SATYBALDIN Azimkhan Abilkairovich, Doctor of Economics, Professor, Academician of NAS RK, Director of the Institute of Economics (Almaty, Kazakhstan), **H = 5**

SAPARBAYEV Abdizhapar Dzhumanovich, Doctor of Economics, Professor, Honorary Member of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology (Almaty, Kazakhstan) **H = 4**

LUKYANENKO Irina Grigor'evna, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of the National University "Kyiv-Mohyla Academy" (Kiev, Ukraine) **H = 2**

SHISHOV Sergey Evgen'evich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy and Psychology of Professional Education of the Moscow State University of Technology and Management named after K. Razumovsky (Moscow, Russia), **H = 4**

SEMBIEVA Lyazzat Maktybekova, Doctor of Economic Science, Professor of the L.N. Gumilyov Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 3**

ABILDINA Saltanat Kuatovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy of Buketov Karaganda University (Karaganda, Kazakhstan), **H = 3**

BULATBAYEVA Kulzhanat Nurymzhanova, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Chief Researcher of the National Academy of Education named after Y. Altynsarın (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 2**

RYZHAKOV Mikhail Viktorovich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, academician of the Russian Academy of Education, Editor-in-chief of the journal «Standards and monitoring in education» (Moscow, Russia), **H = 2**

YESSIMZHANOVA Saira Rafikhevna, Doctor of Economics, Professor at the University of International Business (Almaty, Kazakhstan), **H = 3**.

Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Owner: RPA «National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan» (Almaty). The certificate of registration of a periodical printed publication in the Committee of information of the Ministry of Information and Communications

of the Republic of Kazakhstan **No. 16895-Ж**, issued on 12.02.2018.

Thematic focus: *it is dedicated to research in the field of social sciences.*

Periodicity: 6 times a year.

Circulation: 300 copies.

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2022

Address of printing house: ST «Aruna», 75, Muratbayev str, Almaty.

BULLETIN OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
ISSN 1991-3494
Volume 2, Number 396 (2022), 400-410
<https://doi.org/10.32014/2022.2518-1467.295>

МРПТИ 06.39.31
УДК 338.12.017

**Z. Myrzabek^{1*}, D. Amerzhanova², D. Akhmetova¹, A. Zeinullina³,
L. Parimbekova³, V. Yesmagzam¹**

¹Toraighyrov University, Pavlodar;

²Academy of Labour and Social Relations;

³«Shakarim state University of Semey».

E-mail: *zhanmyrza.qaz@gmail.com*

WAYS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX

Abstract. The article is devoted to the consideration of modern trends and problems of development of innovative processes in the agricultural sector of the Republic of Kazakhstan. Particular attention is focused on the main basic directions of innovative activity of agricultural formations and its resulting aspects, a comparative assessment of the development of agriculture in the Republic of Kazakhstan in relation to world trends is made.

From the point of view of the theoretical and methodological aspect, attention is focused on modern types of the labor market in the agricultural industry, the features of the formation and use of innovative processes in agriculture. In the analysis of the country's agricultural sector and trends in its functioning, modern organizational factors in the formation and development of innovative processes in the agricultural sector and economic performance were identified.

On the basis of the analysis carried out, the main problems of providing the village with high-quality innovative processes, as well as the problems of increasing the efficiency of their use, are formulated. Taking into account the identified problems, the fundamental principles and strategic priorities for improving the efficiency of the use of innovative processes in the system of functioning of modern agricultural formations are outlined.

The priorities and content of economic policy to increase the productivity

of labor resources are also formulated. Taking into account the focus on global trends in the experience of ensuring the effectiveness of innovative processes in agriculture, ways have been developed to intensify the use of innovative processes in the agricultural sector of the economy, in relation to the Republic of Kazakhstan.

Comprehensive strategic proposals have been formulated for the development of the innovative project “Rural Tourism” as an indirect tool for activating labor processes in agriculture.

Based on the results of the study and the developed scientific proposals, the predicted indicators of the economic efficiency of the use of innovative processes in agriculture are formulated.

Key words: The innovation process, innovation, agriculture, agro-industry, innovations in plant and animal breeding, global trends, problem-target model.

**Ж. Мырзабек^{1*}, Д.А. Амержанова², Д.Д. Ахметова¹,
А.Ж. Зейнуллина³, Л.З. Паримбекова³, В. Есмагзам¹**

¹Торайгыров университеті, Павлодар қаласы, Қазақстан;

²Қазақ еңбек және әлеуметтік қатынастар академиясы, Қазақстан;

³«Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті»,

Семей, Қазақстан.

E-mail: zhanmyrza.qaz@gmail.com

АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ САЛАСЫНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУ ЖОЛДАРЫ

Аннотация. Мақала Қазақстан Республикасының агроөнеркәсіп кешеніндегі инновациялық процестерді дамытудың заманауи тенденциялары мен мәселелерін қарастыруға арналған. Агроқұрылымдардың инновациялық қызметінің негізгі негізгі бағыттарына және оның нәтижелі аспектілеріне ерекше назар аударылып, Қазақстан Республикасының ауыл шаруашылығының дамуына әлемдік тенденцияларға қатысты салыстырмалы баға берілген.

Теориялық және әдістемелік аспекті тұрғысынан ауыл шаруашылығы саласындағы еңбек нарығының қазіргі түрлеріне, ауыл шаруашылығындағы инновациялық процестерді қалыптастыру және пайдалану ерекшеліктеріне назар аударылады. Елдің аграрлық секторын және оның қызмет ету тенденцияларын талдау барысында агроөнеркәсіп кешеніндегі инновациялық процестерді қалыптастыру мен

дамытудың заманауи ұйымдастырушылық факторлары және экономикалық көрсеткіштер анықталды. Жүргізілген талдау негізінде ауылды сапалы инновациялық процестермен қамтамасыз етудің негізгі мәселелері, сондай-ақ оларды пайдалану тиімділігін арттыру мәселелері тұжырымдалған.

Анықталған проблемаларды ескере отырып, қазіргі заманғы агроқұрылымдардың жұмыс істеу жүйесінде инновациялық процестерді пайдалану тиімділігін арттырудың іргелі қағидаттары мен стратегиялық басымдықтары көрсетілген. Еңбек ресурстарының өнімділігін арттыру бойынша экономикалық саясаттың басым бағыттары мен мазмұны да тұжырымдалған.

Ауыл шаруашылығындағы инновациялық процестердің тиімділігін қамтамасыз ету тәжірибесінің әлемдік тенденцияларына назар аударуды ескере отырып, Қазақстан Республикасына қатысты экономиканың аграрлық секторында инновациялық процестерді қолдануды белсендіру жолдары әзірленді. Ауыл шаруашылығындағы еңбек процестерін белсендірудің жанама құралы ретінде «Ауыл туризмі» инновациялық жобасын дамыту бойынша кешенді стратегиялық ұсыныстар тұжырымдалған.

Зерттеу нәтижелері мен әзірленген ғылыми ұсыныстар негізінде ауыл шаруашылығында инновациялық процестерді пайдаланудың экономикалық тиімділігінің болжамды көрсеткіштері тұжырымдалған.

Түйін сөздер: Инновациялық процесс, инновациялар, ауыл шаруашылығы, агроөнеркәсіп кешені, өсімдік және мал шаруашылығындағы инновациялар, әлемдік трендтер, проблемалық-мақсатты модель.

**Ж. Мырзабек^{1*}, Д.А. Амержанова², Д.Д. Ахметова¹,
А.Ж. Зейнуллина³, Л.З. Паримбекова³, В. Есмағзам¹**

¹Торайғыров университет, Павлодар, Қазақстан;

²Казахская академия труда и социальных отношений;

³«Университет имени Шакарима города Семей», Семей, Қазақстан.

E-mail: zhanmyrza.qaz@gmail.com

ПУТИ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ АГРОПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА

Аннотация. Статья посвящена рассмотрению современных тенденций и проблем развития инновационных процессов в сельскохозяйственной отрасли Республики Казахстан. Особое внимание

акцентировано на основные базисные направления инновационной деятельности агроформирований и ее результирующие аспекты, выполнена сравнительная оценка развития сельского хозяйства в Республике Казахстан по отношению к мировым трендам.

С точки зрения теоретическо-методологического аспекта, акцентировано внимание на современные виды рынка труда в сельскохозяйственной отрасли, особенности формирования и использования инновационных процессов в сельском хозяйстве. При анализе сельскохозяйственной отрасли страны и тенденций ее функционирования, выявлены современные организационные факторы формирования и развития инновационных процессов аграрного сектора и экономические результаты деятельности.

С учетом выявленных проблем, обозначены фундаментальные принципы и стратегические приоритеты повышения эффективности использования инновационных процессов в системе функционирования современных агроформирований.

Также сформулированы приоритеты и содержание экономической политики по повышению производительности труда трудовых ресурсов. С учетом акцентирования внимания на мировые тренды опыта обеспечения эффективности инновационных процессов в сельском хозяйстве, разработаны пути интенсификации использования инновационных процессов в аграрном секторе экономики, применительно к Республике Казахстан.

Сформулированы комплексные стратегические предложения по развитию инновационного проекта «Сельский туризм» как косвенного инструмента активизации трудовых процессов в сельском хозяйстве.

По результатам проведенного исследования и разработанных научных предложений, сформулированы прогнозируемые показатели экономической эффективности использования инновационных процессов в сельском хозяйстве.

Ключевые слова: Инновационный процесс, инновации, сельское хозяйство, агропромышленный комплекс, инновации в растениеводстве и животноводстве, мировые тренды, проблемно-целевая модель.

Introduction. In the current period, the results of innovative activity in agriculture are often patented for selection achievements.

In this regard, Kazakhstan follows the global trends of economy and industrial-innovative development. The great potential of the republic in the production of food products is the basic basis for the need to develop and master innovations in the agricultural sector of the economy. Ensuring food

security is one of the most important and decisive factors in the sustainable development of any country's economy. The development of innovations in agriculture is aimed at ensuring food security on the one hand, and the development of export potential on the other.

Preservation of Kazakhstan's position in the top five world exporters of grain crops will be facilitated by the introduction of innovative developments in agricultural production, adapting them to local conditions based on the application of world experience in agricultural development.

Materials and methods. After Kazakhstan's accession to the World Trade Organization, competition between small and medium-sized agricultural producers will increase. In this regard, the effectiveness of support for farmers through subsidy programs is low. It is unlikely to believe in the solution of existing problems and the implementation of adopted government programs without putting the domestic industry on an industrial basis.

Establishment of rural cooperatives could solve many problems before Kazakhstan's comprehensive integration into the world trade system. Only after the merger will farmers be able to maintain crop rotation, mass purchase of advanced technologies, equipment, fertilizers or seeds, receive subsidies, form lots for public procurement, organize processing and, most importantly, sell products efficiently.

An important problem for the development of innovation in rural areas is the lack of qualified young staff.

An important condition for the formation of an effective system of agricultural industry is the availability of qualified labor resources - employees with knowledge and skills in technical, agronomic, economic fields. As the human factor is the key to ensuring and improving the agricultural sector, the lack of highly qualified specialists hinders the whole process of the current state agricultural policy. In Kazakhstan, this is largely due to the decline in the prestige of agricultural labor and low wages due to the closure of production, not related to the automation and modernization of production (as in developed countries).

Results. Currently, the priorities of Kazakhstan's agrarian policy in the field of innovation are:

- development and implementation of modern tools for the transfer of knowledge and technology to the real sector of the economy;
- Production of new seed varieties in the field of crop production;
- breeding of new breeds of animals;
- Improving the quality and efficiency of veterinary care (production of modern drugs, test systems for the detection of dangerous diseases in animals);
- field irrigation system and soil cultivation;

- reduction of cost in crop production;
- genomic selection [1].

As of 2021, according to Table 1, 122 patents were obtained for selection innovations, including 42 patents for the production of new animal breeds and 80 patents for the production of new plant varieties. It should be noted that compared to 2017, there is a rapid growth in the number of received innovations [2].

Table 1 - The dynamics of the issuance of security documents for innovative inventions number of units.

Name of regions (regions)	Жылдар				
	2017	2018	2019	2020	2021
Patents for selection achievements were issued, including:	21	79	50	67	122
- New breeds of animals	8	10	19	-	42
- new varieties of plants (Kazakhstani applicants)	13	69	31	67	80
- new varieties of plants (foreign applicants)	1	5	-	-	-

The highest share of the received innovations, according to Figure 1, falls on the agricultural sector - crop production.

As part of Kazakhstan's accession to the World Trade Organization (WTO), measures to support the agricultural sector have been significantly intensified and intensified.

One of the priorities for the development of the economy of the Republic of Kazakhstan under the State Program of Forced Industrial-Innovative Development of Kazakhstan is the accelerated development of the agro-industrial complex based on support for the implementation of promising projects in agriculture, processing of agricultural raw materials and agricultural machinery.

To implement this program, the mechanism of "Industrialization Map of Kazakhstan" has been developed.

Today, the list of projects of the Industrialization Map includes all projects that are important for the economy of Kazakhstan, have a high degree of refinement and meet certain criteria. More than a third of all implemented projects of the Industrialization Map belong to the agro-industrial complex. At the same time, the rapid development of the agricultural sector and the growth of export potential is impossible without innovation in the agricultural sector [3].

In order to innovate the development of agriculture, from 2021 the specialized program "Agribusiness - 2021" is being implemented, which includes a full range of financial and non-financial mechanisms to support the agricultural

sector of the Republic of Kazakhstan. The program is comprehensively aimed at increasing the competitiveness of the agro-industrial complex of the country and the development of agriculture in general.

There are four main directions of this program:

- financial rehabilitation of the subjects of the agro-industrial complex;
- increase the economic availability of goods, works and services for all agricultural structures;
- development of systems of state support of the subjects of the agro-industrial complex;
- increasing the efficiency of the system of state regulation of the agricultural sector of the economy [4].

As part of this program, the amount of subsidies in 2017 amounted to 177.3 billion tenge, which is twice as much as in 2021 - 87.2 billion tenge. tenge [5].

The following indicators have been improved as part of the program:

- The volume of food production in 2015 increased by 2.9% to 1042.4 billion. tenge increased;
- Thanks to the first introduced “investment subsidy” support mechanism, in 2015 the volume of investments in fixed assets in agriculture increased by 14.4% and amounted to 166.4 billion tenge;
- The volume of investments in fixed assets in food production increased by 16.5% and amounted to 40.8 billion tenge.

It should be noted that despite the decline in total exports of agricultural products in 2015 by 6.2% (2.6 billion US dollars), for the first time since last year, meat and meat products are actively exported, their exports in 2015 amounted to 12.3 thousand. tons, including exports of «red meat» - 7.5 thousand tons, beef - 6.3 thousand tons. At the same time, there is a decrease in imports of agricultural products by 6% (4.2 billion tenge). [5].

As part of the implementation of the state program “Agribusiness 2021” it is planned to achieve the following results:

- 4.5-fold increase in the amount of state support for agriculture due to subsidies for the agro-industrial complex;
- for a total amount of 300 billion. prolongation of debt obligations of agro-industrial complex entities for at least 8 years due to refinancing and restructuring of loans in tenge;
- increase the volume of non-governmental funds attracted to the agro-industrial complex by 2 trillion tenge by increasing the availability of loans and leasing. Tenge for 2017-2021;
- increase the share of public services transferred to electronic format to 62% in 2017.

The total expenditures for the implementation of the program in 2020-2021 in the national and local budgets will exceed 3 billion tenge. [5].

Innovative processes in the development of agriculture of the Republic of Kazakhstan, as in other industries, are associated with a set of systemic problems. In our opinion, these problems can be clarified on the basis of a system of indicators that determine the quality of innovation.

The following indicators can be included in this system of indicators:

- The level of innovative activity of agricultural structures in agriculture;
- costs for research and development, as well as technological costs for the production of innovative products of agricultural structures;
- the level of innovation of agricultural products, which directly takes into account the degree of added value of newly created new products;
- the structure of agricultural structures and the level of integration processes in agriculture;
- training for agricultural structures;
- development of agricultural infrastructure.

The calculation of the innovative level of agricultural production is presented in Table 2.

Table 2 - Assessment of the level of innovative activity of agricultural structures in the agricultural system of the Republic of Kazakhstan

Name of the indicator	The essence
Number of requested agricultural structures (number of respondents), units	1769
Number of innovative agricultural structures and Inventions, units	151
Estimated indicator of innovative activity of agricultural structures,%	8,5
Actual expert indicator of innovative activity of agricultural structures,%	3,5

Table 3 - Assessment of the innovative level of agricultural products in the agricultural system of the Republic of Kazakhstan

Name of the indicator	The essence
Expenditures for innovations, mln. tenge	9612,6
Costs for product innovation	2183,0
(research and development, R & D), mln. tenge	7429,5
Costs for technological innovation (costs for the production of innovative products), mln. tenge	0,29

Problems of innovative development of the agricultural sector are directly related to the structure of agricultural structures by ownership. The structure of agricultural structures is dominated by households, whose share is 89%.

The share of farms in the structure of agricultural structures does not exceed 10%. The share of large agricultural structures is very low, it does not exceed 1% [6].

It should also be noted that according to Figure 1, the main volume of agricultural production belongs to small agricultural structures - farms and households, which indicates the extensive functioning of the agricultural sector, poor mechanization and the predominance of manual labor in this sector of the economy.

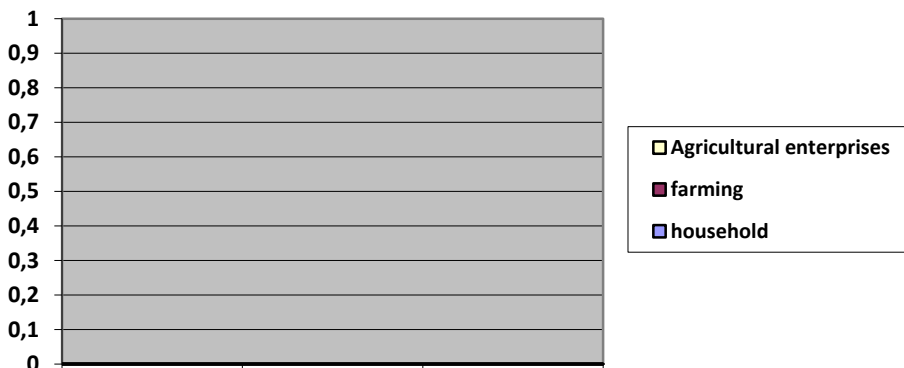

Figure 1 - The main volume of agricultural production

The very small number of large agricultural structures (joint stock companies, partnerships) does not allow businesses to invest in innovation, new technologies, investment resources for the reconstruction and modernization of the fleet of agricultural machinery.

In order to widely support young professionals in rural areas, the country's leadership has been implementing the project "With a diploma to the village" since 2017. Despite significant social support from the state, official statistics show a negative picture of youth employment in agriculture, as shown in Figure 5.

According to these indicators, there is a clear decrease in the number of young people employed in agriculture, forestry and fisheries. It can be assumed that the labor force will gradually shift to another field of activity or will be in a state of unemployment. The reluctance of young professionals to work in agriculture creates another problem - "aging staff." For example, in a number of farms, 80% of the staff are employees who have been working for 50 years [6].

Discussion. Another problem in the development of innovations in agriculture is the lack of development of innovation infrastructure. Thus, research shows that services do not exceed one percent in the structure of agricultural production.

The initial data for assessing the level of compliance of the Republic of Kazakhstan with the world trends in agriculture are presented in Table 4.

Table 4 - Comparative assessment of agricultural development in the Republic of Kazakhstan in relation to global trends

Conformity assessment position	Modern development trends	Conformity of agriculture to world trends
1	Agriculture	(-)
2	Reducing the share of agricultural production	(-)
3	Simultaneous growth in GDP	(-)
4	its effectiveness	(+)
5	Development of intersectoral cooperation	(-)
6	and integration processes	(-)
	Increase production	6 позициядан 1 бал

At present, rural areas do not have such organizational elements as agrotechnoparks, agribusiness incubators, engineering centers, highly professional machine-tractor stations [6].

As part of the study of modern problems of development of innovative processes in agriculture of the Republic of Kazakhstan, it is possible to assess the level of compliance of agriculture with the world economy.

Technical re-equipment and intensification of production have led to an increase in the share of large specialized farms. At the same time, agriculture has an industrial character, as it is included in a single agro-industrial complex with the processing, storage, transportation and sale of products, as well as the production of fertilizers and machinery (so-called agribusiness).

Agriculture in developing countries is heterogeneous and includes:

- traditional sector - consumer agriculture in the field of crop production with small farms that provide themselves with food;
- modern sector - commodity agriculture with well-organized plantations and farms, using the best land and hired labor, modern equipment, the main product of which is directed to foreign markets, using fertilizers [7].

Conclusion. In general, it can be concluded that the development of agriculture and innovation processes in this area in Kazakhstan will be at a very satisfactory level, which requires a reconsideration of modern approaches to the implementation of agricultural policy at the state level. New agrarian policy

It should be focused on creating the basic foundations for the industrialization of agriculture, increasing its production capacity on the basis of the principles of integration processes.

In the strategic perspective, the country's agriculture should represent the harmonious functioning of large agricultural structures with the support of expanded innovative agro-infrastructure.

Information about authors:

Myrzabek Zhanat – PhD, Associating Professor of the Department of Finance and Accounting, Toraighyrov University, Lomova St., 64, Pavlodar, Kazakhstan. E-mail: zhanmyrza.qaz@gmail.com. tel.: +7(705)4465959 <https://orcid.org/0000-0003-2148-7252>;

Dinara Amerzhanova – PhD, Associate Professor of the Department «Economics and Business», Academy of Labour and Social Relations, E-mail: Dinara.Amerzhanova@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4357-0287;

Aigul Zeinullina – candidate of economic sciences, Acting Assoc. Professor of the department «Finance and accounting», NLC «Shakarim state University of Semey», E-mail: aigul-zeinullina@mail.ru, <https://ORCID.org/0000-0002-4787-4966>;

Parimbekova Lyazzat Zaitkhanovna – candidate of economic sciences, Acting Assoc. Professor of the Department «Economics and finance», NLC «Shakarim state University of Semey», E-mail: lyazzat-p@mail.ru orcid.: 0000-0001-6962-4418;

Akhmetova Dinara – Master of Economics and Business Toraighyrov University E-mail: din.pvl@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0001-9726-873X>;

Yesmagzam Valentina – Senior Lecturer, Toraighyrov University, st. Lomov 64, Pavlodar, Kazakhstan, <https://orcid.org/0000-0002-7851-5771>, E-mail: esmagzam76@mail.ru.

REFERENCES

Умиръяев М.Т. Development of innovative technologies in the agro-industrial complex of the Republic of Kazakhstan. Publishing House “Herald of Industry”. Access mode: <http://365-tv.ru/index.php/analitika/kazakhstan/275-razvitie-innovatsionnykh-tehnologiy-v-apk-kazakhstana> (application date 26.03.2018).

Science and Innovation Activity of Kazakhstan 2018-2021 // Statistical Collection in Kazakh and Russian languages. - Astana, 2017. - 41 p.

State program of industrial and innovative development of the Republic of Kazakhstan for 2017 - 2021. Access mode: <http://www.baiterek.gov.kz/ru/programs/gpiir-2/> (date of appeal 26.03.2018).

Program “Agribusiness - 2021”. Access mode: <http://mgov.kz/programma-agrobiznes-2021/> (date of application 26.03.2018).

Abstracts of speeches of the Minister of Agriculture of the Republic of Kazakhstan at the briefing of the SCC under the President of the Republic of Kazakhstan. Access mode: <http://mgov.kz/tezisy-vystupleniya-ministra-selskogo-hozyajstva-rk-na-brifinge-stsk-pri-prezidente-rk/> (date of appeal 26.03.2018).

Rural, forestry and fishing economy of Kazakhstan 2017 - 2021 / Statistical collection in Kazakh and Russian languages / Statistics Committee of the Ministry of National Economy of the Republic of Kazakhstan. Astana, 2015. - 234 p.

Economic activity of the population of Kazakhstan / Statistical collection in Kazakh and Russian languages. Agency of the Republic of Kazakhstan on Statistics. Astana. 2015., 188 p.

СОДЕРЖАНИЕ

ПЕДАГОГИКА

- К.С. Абдикалык, К.Н. Абилдаева**
ОБУЧЕНИЕ РОМАНА Ш. БРОНТЕ О ЖЕНСКИХ СУДЬБАХ.....6
- М. Адилханұлы, З.С. Такуова, К.Н. Булатбаева**
НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ГРАММАТИЧЕСКИХ НАВЫКОВ И
СОЧЕТАЕМОСТИ СЛОВ ПРИ ФОРМИРОВАНИИ РЕЧЕВОЙ
КОМПЕТЕНЦИИ СТУДЕНТОВ.....17
- А.Б. Амирбекова, Г. Талгаткызы, Л. Уракова, К. Габитхан,
М. Абдрахман**
СПОСОБЫ ЭФФЕКТИВНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ
ИНТЕРНЕТ-РЕСУРСОВ МЕТОДОМ КЕЙС-СТАДИ.....30
- Баянбек Амантай**
ОБУЧЕНИЕ ОСНОВНЫМ КОНЦЕПЦИЯМ ОБЪЕКТНО-
ОРИЕНТИРОВАННОГО ПРОГРАММИРОВАНИЯ С
ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ИНТЕГРИРОВАННОЙ СРЕДЫ РАЗРАБОТКИ
GREENFOOT.....44
- Г.В. Валеева, Г.А. Степанова, И.П. Краснощеченко,
М.Р. Арпентьева, Спиженкова М.А., И.А. Подольская,
М.Е. Киричкова**
ИНКЛЮЗИВНЫЙ ПСИХОТЕРАПЕВТИЧЕСКИЙ ДИАЛОГ
И ДИАЛОГИЧЕСКАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ ЛИЧНОСТИ.....65
- Р.И. Кадирбаева, Е.Б. Оспанов**
ОТКРЫТЫЕ ЗАДАЧИ - СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ
КОМПЕТЕНТНОСТИ ПРАВДОПОДОБНОГО РАССУЖДЕНИЯ.....91
- А.А. Куралбаева, С.Б. Жахия, Г.Е. Абылова**
СРАВНИТЕЛЬНОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ УЧЕБНИКОВ НА РОДНОМ
ЯЗЫКЕ КАЗАХСТАНА И ТУРЦИИ.....104
- Л. Маликқызы, Х.Н. Жанбеков, А.Е. Сагимбаева, Л.А. Нұғманова**
ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ
ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ВУЗОВ.....120

Г.С. Махарова
ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ ЛИНГВОДИДАКТИЧЕСКОГО
ПОТЕНЦИАЛА БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ
ПО КЕЙС МЕТОДУ.....129

**М.М. Мырзалиева, Ж.Т. Тилекова, Х.К. Кидирбаева,
Г.А. Джамашова, А.М. Желдибаева**
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДИКИ ПРЕПОДАВАНИЯ
ЕСТЕСТВЕННОНАУЧНЫХ ДИСЦИПЛИН: ГЕОЭКОЛОГИЧЕСКИЕ
ПОДХОДЫ В ОБРАЗОВАНИИ.....148

**Н.А. Рахимжанова, Б.Н. Нусипжанова, Ш.С. Сұлтанбеков,
С.Ж. Арзымбетова, А. Құрманбаева**
ФОРМИРОВАНИЕ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ
СТУДЕНТОВ-ПЕДАГОГОВ-ПСИХОЛОГОВ В УСЛОВИЯХ
ВУЗА.....160

**Г.А. Ризаходжаева, М.М. Акешова, М.Б. Шайхыстамова,
С. Джаббарова**
ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ АРТ - ТЕРАПИИ
В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ СПЕЦИАЛИСТОВ
СФЕРЫ ТУРИЗМА.....169

Г.Н. Смагулова
РЕЧЕВАЯ ЭТИКА ШКОЛЬНИКОВ: КОММУНИКАТИВНЫЕ
ОСОБЕННОСТИ ФРАЗЕОЛОГИЗМОВ.....185

А.М. Текесбаева, Ұ.А. Текебай
ОСОБЕННОСТИ РАБОТЫ СОЦИАЛЬНЫХ ПЕДАГОГОВ
В УЧРЕЖДЕНИЯХ ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ.....197

ЭКОНОМИКА

**А.Е. Агумбаева, А.Н. Ксембаева, Р.Б. Сартова, М.Ш. Кушенова,
А.К. Керимбек**
ТЕОРЕТИКА - КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ
В ИССЛЕДОВАНИИ ПРОБЛЕМ МОЛОДЕЖИ РК.....215

Р.К. Алимханова, Е.А. Абенова, З.Е. Намазбаева, Д.Е. Нурмуханбетова, Д.Ж. Ерсұлтанова МЕТОДИКА ОЦЕНКИ ЭКОЛОГО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИНВЕСТИЦИЙ В РАЗВИТИЕ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫХ ПРИРОДНО-РЕКРЕАЦИОННЫХ СИСТЕМ.....	226
Д.С. Асан, Д.М. Хамитова, Э.М. Алиева КОРПОРАТИВНАЯ СОЦИАЛЬНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА ДО И ПОСЛЕ ПАНДЕМИИ.....	246
А.А. Буртебаева, Г.К. Бекбусинова, Г. Тажбенова, С.А. Азылканова, Е.Ф. Киреева ПРОБЛЕМЫ ГАРМОНИЗАЦИИ НАЛОГОВОГО И ТАМОЖЕННОГО АДМИНИСТРИРОВАНИЯ В СТРАНАХ ЕАЭС.....	262
А.Е. Егинбаева, А.Т. Карипова МЕТОДОЛОГИЯ ОЦЕНКИ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРОМЫШЛЕННОЙ ПРОДУКЦИИ.....	273
Б.А. Жакупова, М.А. Токтарова, А.Ж. Ибрашева, Ш.Т. Нургалиева, К.Б. Сатымбекова ТАКТИКА И СТРАТЕГИЧЕСКИЕ НАПРАВЛЕНИЯ РИСК-МЕНЕДЖМЕНТА НА ПРЕДПРИЯТИИ.....	287
З.О. Иманбаева, Х.Х. Кусаинов, И.Ш. Ажайпова, Г.М. Алдашова, А.А. Ниязбаева ПУТИ РЕАЛИЗАЦИИ СИСТЕМЫ ФИНАНСОВОГО ПЛАНИРОВАНИЯ И БЮДЖЕТИРОВАНИЯ НА ПРЕДПРИЯТИИ.....	300
А.Ж. Исмаилова, Л.Б. Аликулова, Н.Н. Нурмухаметов, А.Н. Ракаева, Е.В. Заугарова СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ ОЦЕНКИ БЮДЖЕТНЫХ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПРОЕКТОВ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....	313

А.М. Касимгазинова, Д.З. Айгужинова, Р.Б. Сартова, К.Е. Хасенова, Г.К. Кенжетаева, Д.З. Ахунова ВЛИЯНИЕ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ НА СТРАТЕГИЧЕСКУЮ УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИХ СТРУКТУР.....	327
А.Т. Кокенова, М.У. Бейсенова, А.Р. Шалбаева, Г.А. Мауленбердиева, Р.Н. Молдалиева ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРОИЗВОДСТВА ЗЕРНА ЧЕРЕЗ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПРОЦЕССОВ УПРАВЛЕНИЯ.....	343
А.С. Кулембаева, Ж.К. Басшиева, А.А. Нургалиева, Г.С. Мукина, Г.Д. Баяндина, Б. Куанткан РЫНОК ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ В РК.....	356
Л.А. Майсигова, Ш.У. Ниязбекова, Б.Ж. Акимова, Л.П. Молдашбаева, Б.А. Жуматаева ВЛИЯНИЕ ТЕХНОЛОГИИ БЛОКЧЕЙН НА ФИНАНСОВО – БАНКОВСКУЮ СФЕРУ.....	376
Мария Теплюк ОБЕСПЕЧЕНИЕ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ В DEST-МИРЕ.....	389
Ж. Мырзабек, Д.А. Амержанова, А.Ж. Зейнуллина, Л.З. Паримбекова, Д.Д. Ахметова, В. Есмагзам ПУТИ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ АГРОПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА.....	400
Н.М. Шеримова, Б.Н. Исабеков, Г.К. Демеуова, М.А. Глеубергенова, Г.К. Бейсембаева, Г.Д. Баяндина МЕХАНИЗМ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННОЙ АКТИВНОСТЬЮ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИХ СТРУКТУР В ПРОМЫШЛЕННОМ СЕКТОРЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	411

МАЗМҰНЫ

ПЕДАГОГИКА

- К.С. Әбдіқалық, Қ.Н. Абилдаева**
Ш. БРОНТЕНІҢ ӘЙЕЛ ТАҒДЫРЫ ТУРАЛЫ РОМАНЫН ОҚЫТУ.....6
- М. Әділханұлы, З.С. Тақуова, К.Н. Булатбаева**
СТУДЕНТТЕРДІҢ СӨЙЛЕУ ҚҰЗІРЕТТІЛІГІН
ҚАЛЫПТАСТЫРУДАҒЫ ГРАММАТИКАЛЫҚ ДАҒДЫЛАР МЕН
СӨЗ ТІРКЕСТЕРІНІҢ КЕЙБІР АСПЕКТІЛЕРІ.....17
- А.Б. Әмірбекова, Г. Талғатқызы, Л. Уракова, Қ. Ғабитхан,
М. Абдрахман**
ИНТЕРНЕТ-РЕСУРСТАРДЫ КЕЙС-СТАДИ ӘДІСІМЕН ТИІМДІ
ПАЙДАЛАНУ ТӘСІЛДЕРІ.....30
- Баянбек Амантай**
GREENFOOT ИНТЕГРАЦИЯЛАНҒАН ДАМУ ОРТАСЫН ҚОЛДАНА
ОТЫРЫП, ОБЪЕКТИГЕ БАҒЫТТАЛҒАН БАҒДАРЛАМАЛАУДЫҢ
НЕГІЗГІ ТҰЖЫРЫМДАМАЛАРЫН ОҚЫТУ.....44
- Г.В. Валеева, Г.А. Степанова, И.П. Краснощеченко, М.Р. Арпентьева,
М.А. Спиженкова, И.А. Подольская, М.Е. Киричкова**
МҮГЕДЕКТЕРДІҢ ПЛИХИКОТЕРАПЕВТИКАЛЫҚ ДИАЛОГЫ
ЖӘНЕ ДИАЛОГИЯЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІ.....65
- Р.И. Кадирбаева, Е.Б. Оспанов**
АШЫҚ ЕСЕПТЕР - ШЫНДЫҚҚА ЖАНАСЫМДЫ ОЙЛАУ
ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ҚҰРАЛЫ.....91
- А.А. Куралбаева, С.Б. Жахия, Г.Е. Абылова**
ҚАЗАҚСТАН МЕН ТҮРКИЯНЫҢ АНА ТІЛІ ОҚУЛЫҚТАРЫН
САЛЫСТЫРМАЛЫ ЗЕРТТЕУ.....104
- Л. Маликқызы, Х.Н. Жанбеков, А.Е. Сагимбаева, Л.А. Нұғманова**
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДАҒЫ
БОЛАШАҚ МҰҒАЛІМДЕРДІҢ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ
ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІ.....120

Г.С. Махарова
“КЕЙС” ӘДІСІ АРҚЫЛЫ БОЛАШАҚ БАСТАУЫШ СЫНЫП
МҰҒАЛІМДЕРІНІҢ ЛИНГВОДИДАКТИКАЛЫҚ ӘЛЕУЕТІН
ДАМУЫНДАҒЫ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....129

**М.М. Мырзалиева, Ж.Т. Тилекова., Х.К. Кидирбаева,
Г.А. Джамашова, А.М. Желдибаева**
ЖАРАТЫЛЫСТАНУ ПӘНДЕРІН ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІН
ЖЕТІЛДІРУ: БІЛІМ БЕРУДЕГІ ГЕОЭКОЛОГИЯЛЫҚ
ТӘСІЛДЕР.....148

**Н.А. Рахимжанова, Б.Н. Нүсіпжанова, Ш.С. Султанбеков,
С.Ж. Арзымбетова, А. Курманбаева**
ЖОО ЖАҒДАЙЫНДА ПЕДАГОГ-ПСИХОЛОГ СТУДЕНТТЕРДІҢ
ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ МӘДЕНИЕТІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ.....160

**Г.А. Ризаходжаева, М.М. Акешова, М.Б. Шайхыстамова,
С. Джаббарова**
ТУРИЗМ САЛАСЫНДАҒЫ МАМАНДАРҒА ШЕТ ТІЛДЕРІН
ОҚЫТУДА АРТ - ТЕРАПИЯНЫ ҚОЛДАНУДЫҢ ТИІМДІЛІГІН
БАҒАЛАУ.....169

Г.Н. Смағұлова
МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ СӨЙЛЕУ ӘДЕБІ:
ФРАЗЕОЛОГИЗМДЕРДІҢ КОММУНИКАТИВТІК
ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....185

А.М. Текесбаева, Ұ.А. Текебай
ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУ МЕКЕМЕЛЕРІНДЕ ӘЛЕУМЕТТІК
ПЕДАГОГ ЖҰМЫСЫНЫҢ ЕРЕКШЕЛІГІ.....197

ЭКОНОМИКА

**А.Е. Агумбаева, А.Н. Ксембаева, Р.Б. Сартова, М.Ш. Кушенова,
А.К. Керимбек**
ҚАЗАҚСТАН ЖАСТАРЫ МӘСЕЛЕЛЕРІН ЗЕРТТЕУДЕГІ
ТЕОРИЯЛЫҚ-ТҰЖЫРЫМДЫҚ ТӘСІЛДЕР.....215

Р.К. Алимханова, Е.А. Абенова, З.Е. Намазбаева, Д.Е. Нурмуханбетова, Д.Ж. Ерсұлтанова АУМАҚТЫҚ ТАБИҒИ-РЕКРЕАЦИЯЛЫҚ ЖҮЙЕЛЕРДІ ДАМУҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАРДЫҢ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТИІМДІЛІГІН БАҒАЛАУ ӘДІСТЕМЕСІ.....	226
Д.С. Асан, М.С. Мурзамадиева, Э.М. Алиева ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА БИЗНЕСТІҢ ПАНДЕМИЯҒА ДЕЙІНГІ ЖӘНЕ ОДАН КЕЙІНГІ КОРПОРАТИВТІК ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІГІ.....	246
А.А. Буртебаева, Г.К. Бекбусинова, Г. Тажбенова, С.А. Азылканова, Е.Ф. Киреева ЕАЭО ЕЛДЕРІНДЕГІ САЛЫҚТЫҚ ЖӘНЕ КЕДЕНДІК ӘКІМШІЛІКТЕНДІРУДІ ҮЙЛЕСТІРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	262
А.Е. Егинбаева, А.Т. Карипова ӨНЕРКӘСІП ӨНІМІНІҢ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІГІН БАҒАЛАУ ӘДІСТЕМЕСІ.....	273
Б.А. Жакупова, М.А. Токтарова, А.Ж. Ибрашева, Ш.Т.Нурғалиева, К.Б. Сатымбекова КӘСПОРЫНДА ТӘУЕКЕЛ-МЕНЕДЖМЕНТТІҢ ТАКТИКАСЫ ЖӘНЕ СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАҒЫТТАРЫ.....	287
З.О. Иманбаева, Х.Х. Кусаинов, И.Ш. Ажайпова, Г.М. Алдашова, А.А. Ниязбаева КӘСПОРЫНДАРДА ҚАРЖЫЛЫҚ ЖОСПАРЛАУ ЖӘНЕ БЮДЖЕТТЕНДІРУ ЖҮЙЕСІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ЖОЛДАРЫ.....	300
А.Ж. Исмаилова, Л.Б. Әлікүлова, Н.Н. Нурмухаметов, А.Н. Рақаева, Е.В. Заугарова ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА БЮДЖЕТТІК ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖОБАЛАРДЫ БАҒАЛАУ ЖҮЙЕСІН ЖЕТІЛДІРУ.....	313
А.М. Касимгазинова, Д.З. Айғужинова, Р.Б. Сартова, К.Е. Хасенова, Г.К. Кенжетаева, Д.З. Ахунова ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУДЫҢ КӘСПКЕРЛІК ҚҰРЫЛЫМДАРДЫҢ СТРАТЕГИЯЛЫҚ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫНА ӘСЕРІ.....	327

А.Т. Көкенова, М.У. Бейсенова, А.Р. Шалбаева, Г.А. Мауленбердиева, Р.Н. Молдалиева БАСҚАРУ ПРОЦЕСТЕРІН ЖЕТІЛДІРУ АРҚЫЛЫ АСТЫҚ ӨНДІРУДІҢ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ.....	343
А.С. Кулембаева, Ж.Қ. Басшиева, А.А. Нургалиева, Г.С. Мукина, Г.Д. Баяндина, Б. Куантқан ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗИЯТКЕРЛІК МЕНШІК НАРЫҒЫНА ТАЛДАУ.....	356
Л.А. Майсигова, Ш.У. Ниязбекова, Б.Ж. Акимова, Л.П. Молдашбаева, Б.А. Жуматаева БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫҢ ҚАРЖЫ ЖӘНЕ БАНК СЕКТОРЫНА ӘСЕРІ.....	376
Мария Теплюк ДҮНИЕЖҮЗІЛІК КӘСІПОРЫНДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ.....	389
Ж.Мырзабек, Д.А. Амержанова, А.Ж. Зейнуллина, Л.З. Паримбекова, Д.Д. Ахметова, В. Есмағзам АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ САЛАСЫНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУ ЖОЛДАРЫ.....	400
Н.М. Шеримова, Б.Н. Исабеков, Г.К. Демеуова, М.А. Глеубергенова, Г.К. Бейсембаева, Г.Д. Баяндина ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ӨНЕРКӘСІП СЕКТОРЫНДАҒЫ КӘСІПКЕРЛІК ҚҰРЫЛЫМДАРЫНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІН БАСҚАРУ МЕХАНИЗМІ.....	411

CONTENTS

PEDAGOGY

K.S. Abdiqalyq, K.N. Abildayeva

TEACHING A NOVEL ABOUT THE FATE OF A WOMAN
BY CH. BRONTE.....6

M. Adilkhanuly, Z.S. Takuova, K.N. Bulatbayeva

SOME ASPECTS OF GRAMMATICAL SKILLS AND WORD
COMPATIBILITY IN THE FORMATION OF STUDENTS ' SPEECH
COMPETENCE.....17

**A.B. Amirbekova, G. Talgatkyzy, L. Urakova, K. Gabitkhan,
M. Abdrahman**

WAYS OF EFFECTIVE USE OF LANGUAGE INTERNET
RESOURCES BY THE CASE STUDY METHOD.....30

Bayanbek Amantay

TEACHING MAIN CONCEPTS OF OBJECT-ORIENTED
PROGRAMMING USING GREENFOOT INTEGRATED
DEVELOPMENT ENVIRONMENT.....44

**G.V. Valeeva, G.A. Stepanova, I.P. Krasnoshchechenko,
M.R. Arpentieva, I.A. Podolskaya, M.A. Spizhenkova, M.E. Kirichkova**

PSYCHOTHERAPEUTIC RELATIONS IN INCLUSIVE
PSYCHOLOGICAL COUNSELING.....65

R.I. Kadirbaeva, E.B. Ospanov

OPEN TASKS - A MEANS OF FORMING COMPETENCE
OF PLAUSIBLE REASONING.....91

A.A. Kuralbayeva, S.B. Zhakhiya, G.E. Abylova

COMPARATIVE STUDY OF TEXTBOOKS IN THE NATIVE
LANGUAGE OF KAZAKHSTAN AND TURKEY.....104

L. Malikkyzy, H.N. Zhanbekov, A.E. Sagimbaiyeva, L.A. Nugmanova

ENVIRONMENTAL COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS
OF PEDAGOGICAL UNIVERSITIES.....120

G.S. Makharova FEATURES OF DEVELOPING LINGUODIDACTIC POTENTIAL OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS BY THE CASE METHOD.....	129
M. Myrzaliyeva, Zh. Tilekova, Kh. Kidirbayeva, G.A. Dzhamashova., A.M. Zheldibaeva IMPROVING THE METHODOLOGY OF TEACHING NATURAL SCIENCES: GEOECOLOGICAL APPROACHES IN EDUCATION.....	148
N. Rakhimzhanova, B.N. Nussipzhanova, Sh.S. Sultanbekov, S.Zh. Arzymbetova, A. Kurmanbaeva FORMATION OF PSYCHOLOGICAL CULTURE OF STUDENTS OF PEDAGOGICAL PSYCHOLOGISTS IN THE CONDITIONS OF THE UNIVERSITY.....	160
G.A. Rizakhojayeva, M.M. Akeshova, M.B. Shaikhystamova, S. Jabbarova EVALUATION EFFECTIVENESS OF USING ART THERAPY IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES TO TOURISM SPECIALISTS.....	169
G.N. Smagulova SPEECH ETHICS OF SCHOOLCHILDREN: COMMUNICATIVE FEATURES OF PHRASEOLOGICAL UNITS.....	185
A.M. Tekesbayeva, U.A. Tekebay FEATURES OF THE WORK OF SOCIAL EDUCATORS IN ADDITIONAL EDUCATION INSTITUTIONS.....	197

ECONOMICS

A.E. Agumbaeva, A.N. Ksembayeva, R.B. Sartova, M.Sh. Kushenova, A.K. Kerimbek THEORETICS - CONCEPTUAL APPROACHES IN RESEARCH OF PROBLEMS OF YOUTH OF RK.....	215
---	-----

R.K. Alimkhanova, E.A. Abenova, Z.E. Namazbaeva, D.E. Nurmukhanbetova, D.J. Yersultanov METHODOLOGY FOR ASSESSING THE ECOLOGICAL AND ECONOMIC EFFICIENCY OF INVESTMENTS IN THE DEVELOPMENT OF TERRITORIAL NATURAL AND RECREATIONAL SYSTEMS.....	226
D.S. Asan, M.S. Murzamadiyeva, E.M. Alieva CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY OF SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESSES BEFORE AND AFTER THE PANDEMIC.....	246
A.A. Burtebayeva, G.K. Bekbusinova, G. Tazhbenova, S.A. Azylkanova, A. Kireyeva ISSUES OF HARMONIZATION OF TAX AND CUSTOMS ADMINISTRATION IN THE EEU COUNTRIES.....	262
A.E. Yeginbayeva, A.T. Karipova METHODOLOGY FOR ASSESSING THE COMPETITIVENESS OF INDUSTRIAL PRODUCT.....	273
B. Zhakupova, M. Toktarova, A. Ibrasheva, Sh. Nurgalieva, K. Satymbekova RISK MANAGEMENT TACTICS AND STRATEGIC DIRECTIONS IN THE ENTERPRISE.....	287
Zh. Imanbayeva, H. Kusainov, I. Azhaipova, G. Aldashova, A. Niyazbayeva WAYS OF IMPLEMENTATION OF THE FINANCIAL PLANNING AND BUDGETING SYSTEM IN THE ENTERPRISE.....	300
A.Zh. Ismailova, L.B. Alikulova, N.N. Nurmukhametov, A.N. Rakayeva, E.V. Zaugarova IMPROVEMENT OF THE SYSTEM OF EVALUATION OF BUDGET INVESTMENT PROJECTS IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	313

A. Kassimgazina, D. Aiguzhina, R. Sartova, K. Khassenova, G. Kenzhetayeva, D. Akhunova THE IMPACT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT ON THE STRATEGIC STABILITY OF BUSINESS STRUCTURES.....	327
A.E. Kokenova, M.U. Beisenova, A.P. Shalbayeva, G.A. Maulenberdieva, R.N. Moldaliev IMPROVING THE EFFICIENCY OF GRAIN PRODUCTION BY IMPROVING MANAGEMENT PROCESSES.....	343
A. Kulembayeva, Z. Basshieva, A. Nurgaliyeva, G. Mukina, G. Bayandina, B. Kuantkan ANALYSIS OF THE INTELLECTUAL PROPERTY MARKET IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	356
L.A. Maisigova, Sh.U. Niyazbekova, B.Zh. Akimova, L.P. Moldashbayeva, B.A. Zhumatayeva IMPACT OF BLOCKCHAIN TECHNOLOGY ON THE FINANCIAL–BANKING SPHERE.....	376
Mariia Tepliuk ENSURING INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ENTERPRISE IN THE DEST WORLD.....	389
Zh. Myrzabek, D. Amerzhanova, A. Zeinullina, L. Parimbekova, D. Akhmetova, V. Yesmagzam WAYS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX.....	400
N.M. Sherimova, B.N. Isabekov, G.K. Demeuova, M.A. Tleubergenova, G.C. Beisembayeva, G.D. Bayandina MECHANISM FOR MANAGING INNOVATIVE ACTIVITY OF BUSINESS STRUCTURES IN THE INDUSTRIAL SECTOR OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	411

Publication Ethics and Publication Malpractice in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

[www: nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz)

ISSN 2518–1467 (Online),

ISSN 1991–3494 (Print)

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en>

Редакторы: *А. Ботанқызы, Р.Жәліқызы, М.С. Ахметова, Д.С. Аленов*

Верстка на компьютере *Г.Д. Жадырановой*

Подписано в печать 30.04.2022.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать - ризограф.

27,5 п.л. Тираж 300. Заказ 2.